

we are the flood

This monkey's gone to heaven

Hamlet: Do you see yonder cloud that's almost in shape of a camel?

Lord Polonius: By the mass, and 'tis like a camel, indeed.

Hamlet: Methinks it is like a weasel.

Lord Polonius: It is backed like a weasel.

Hamlet: Or like a whale?

Lord Polonius: Very like a whale.

William Shakespeare, *Hamlet* c.1600

I pass through the pores of the ocean and shores;

I change, but I cannot die.

Percy Bysshe Shelley, *The Cloud* 1820

1. Molnstudier i konsten – en fragmentarisk historik

Från tiden före Kristus finns endast ett fåtal avbildningar av himlen bevarade, och ännu färre av moln. Den tidiga kristna konsten innehåller ytterligare några enstaka exempel och avbildningarna har då en direkt koppling till religiösa förställningar. Från och med medeltiden ersätts i stort sett alla himlar i väst med en ogenomtränglig yta av guld som symbol för det eviga och gudomliga. I öster, i den kinesiska landskapskonsten, dominerar dimman men där finns även prov på mer definierade molnformer redan från 500-talet.

I Europa blir himlen åter synlig i och med Giotto's fresker från början av 1300-talet. Ungefär samtidigt passerar Halleys komet jorden, och i fresken *Konungarnas tillbedjan* i Scrovegnikapellet i Padua har kometen sannolikt använts som förebild till Betlehems stjärna. Giotto's måleri är molnfritt med några få undantag; i *Uppståndelsen* i Scrovegnikapellet färdas Kristus på en obestämbart vit sky, i *Sankt Franciskus död och uppstigande* i St. Franciskus basilika i Assisi använder sig Giotto (i detta fall omstridd som upphovsman) av molnets kapacitet att anta formen av något annat på ett sätt som återkommer längre fram, hos bland andra Andrea Mantegna.

Bild motstående sida: Pär Fredin 2013 ur serien *Help Us Stay Alive* (beskuren)

Detalj ur *Utflykt om våren* av Zhan Ziqian (545-618)

Detalj ur mosaiken i absidens hjälmvalv i Sant'Apollinare in Classe, Ravenna. Guds hand bland stiliserade moln på guldgrund. Första hälften av 500-talet.

Det så kallade "djävulsansiktet" i *Sankt Franciskus död och uppstigande* av Giotto di Bondone(?) c1296-1304

Detalj ur Gentaltaret (*Kristi stridsmän*), Hubert och Jan van Eyck (färdigställd av Jan van Eyck 1432)

Detalj ur *St. Sebastian*, Andrea Mantegna 1456–1459

Detalj ur *Sixtinska Madonnan*, Rafael 1513-14

På 1400-talet blir landskapen mer framträdande i måleriet och med det även molnen. Även om landskapen fortfarande framförallt är bakgrund till mytologiska eller religiösa scener förekommer de nu i en del sekulära motiv, exempelvis i den illuminerade tideboken *Les Très Riches Heures du Duc de Berry* av bröderna Limbourg från 1412-16.

Strax efter 1420 börjar de flamländska bröderna van Eyck, avbilda moln på ett sätt som tveklöst föregåtts av noggranna studier. I *The Soul of All Scenery* skriver Stan Gedzelman, professor i meteorologi, om Jan van Eycks moln:

They are accurate enough to be used as illustrative examples in meteorology textbooks. Their bases are horizontal and almost flat while their distinctly corrugated sides and tops show they are growing. Most are boxlike and modestly sized, less than a mile across and not quite as high.

I den italienska renässansen kommer de mer naturtrogna molnen något senare men även här finns exempel från första halvan av 1400-talet. Hos Leonardo da Vincis syns ett ingående intresse för väder och moln i teckningar där han bland annat analyserar och visualiserar oväders osynliga luftströmmar. I hans måleri dominerar ett disigt och suggestivt sfumato men i *Madonna Litta* från 1490 svävar ett par moln uppenbart instuderade från levande förlaga. Med Corregio, Giorgione, Tizian och andra konstnärer under den italienska högrenässansen fortsätter molnskildringarna från början av 1500-talet att vara baserade på intryck från sinnevärlden, även om de ibland också används som kuddor att stå eller sitta på.

Molnen får en framskjuten plats när landskapsmåleriet på 1600-talet blir en egen framgångsrik genre i Nederländerna. Den till synes överdimensionerade himlen i det platta landskapet och människans minskande betydelse i bilderna lämnar både utrymme för och kräver en fördjupning i molnskildringarna. Landskapsmåleriet befäster sin ställning i Europa och när romantiken inleds vid slutet av 1700-talet passar molnen väl in; på en gång mystifierande, efemära och mäktigt sublimes.

1802 förklarade och namngav den engelske apotekaren och amatörmeteorologen Luke Howard molnens olika variationer i en Linné-inspirerad klassificering som till stora delar används ännu idag. Den inflytelserike Goethe blev mycket imponerad och entusiastisk av Howards arbete när det publicerades på tyska 1815, och tipsade konstnärer i sin vänkrets om att läsa essän, studera de olika molnformationerna och teckna eller måla av dem åt honom.

Den Dresdenbaserade konstnären Carl Gustav Carus skrev, efter att ha läst Howards text på Goethes uppmaning, att hans ”problem med att förena vetenskaplig analys med

skapande frihet nu hade lösts”. För Caspar David Friedrich gick förslaget däremot tvärs emot hans konstsyn och han menade att idén bidrog till att ”underminera landskapsmåleriets själva grundvalar” och att det var fel ”att tvinga in de fria och luftiga molnen i en rigid ordning och klassificering”.

John Constable, med sin vetenskapligt inspirerade syn på måleriet, tilltalades av de meteorologiska analyserna. Hans molnstudier från Hampstead på 1820-talet betraktas numer inte som övningar eller minnesskisser utan som verk i sin egen rätt. Bland de fotografier som tidigt fotograferade moln fanns amerikanen Roger Fenton och fransmannen Gustave Le Grey. Den senare utvecklade en metod att kombinera två negativ för att kompensera för skillnaden i exponeringstid mellan himmel och landskap. Båda gjorde sina molnbilder vid mitten av 1800-talet.

På 1880-talet ledde Hugo Hildebrandsson, professor i meteorologi vid Uppsala universitet och Ralph Abercromby vid Royal Meteorological Society i London, arbetet med en förbättring av Luke Howards molnklassificering. Detta ledde så småningom till att *Internationell Molnatlas* utkom för första gången 1896, med Hugo Hildebrandsson som en av redaktörerna, illustrerad till större delen med färgfotografier.

Samma år som *Internationell Molnatlas* kommer ut börjar August Strindberg föra *Ockulta Dagboken* och genomlever den intensiva slutfasen av Infernokrisen. Den 5e september är han i Klam i Österrike och ser i norr ett ”Cyklonmoln” som liknar Oskar II i jakthatt. Han har några dagar tidigare noterat att landskapet utanför hans fönster överensstämmer precis med den kontur han sett på en zinkbalja i Paris tre månader tidigare och att: ”I huset där jag bor har Tant Diehl bott i 7 år och hennes man dött. På väggen i mitt arbetsrum synes av bortfallen kalkrappning Tantens bild liknande henne i huvuddragen.” Den här typen av iakttagelser finns på nästan varje sida i *Ockulta Dagboken*.

Strindberg börjar några år senare intressera sig för vad han kallar konstanta molnformer; molnbankar som återkommer i samma form och på samma plats. Han skriver i *En Blå Bok* som utkom 1907:

I sju år har jag från samma fönster observerat molnbankar i väster, omkring vår- och höstdagjämningen. När jag tyckte mig känna igen dem och tagit stadiga pejlingar, började jag teckna av dem. Nåväl: de återkommo på samma ställe och i samma form: höga berg med lövskogar, borgar och slott o.s.v.

Han gör också en prövande koppling till Swedenborgs korrespondenslära:

Swedenborg skulle kunnat säga med tanken på korrespondensläran: Alperna likna vissa moln och vissa moln likna Alperna; en lövskogskontur liknar gröna

Utsikt över Haarlem, Jacob van Ruisdael 1670

Hav med molnstudie, Gustave Le Gray 1856-57

Painting is a science and should be pursued as an inquiry into the laws of nature. Why, then, may not a landscape be considered as a branch of natural philosophy, of which pictures are but experiments?

John Constable, "The History of Landscape Painting," fourth lecture, Royal Institution, London 16 juni 1836

Molnstudie, August Strindberg 1907-08

Equivalent, Alfred Stieglitz 1927

moln, och stackmolnen likna vita lövskogar, därför att allt är skapat i motsvarighet, det nedre med det övre.

För att grundligt undersöka fenomenet menade han att det inte räckte med teckningar och att det: "Därför vore rådligt först samla konstanter, helst medelst fotografier, som förstoras." Han tar kontakt med fotografen Herman Anderson som hjälper honom tills de blir ovänner och Carl Eldh får ta över fotograferandet. Efter ett tag skaffar Strindberg en egen kamera. Endast någon enstaka intressant bild återstår från experimenten med molnfotografering, bland annat en troligtvis oavsiktlig tripplexponering och en dramatisk bild från Djurgårdsslätten, båda tagna med den egna kameran.

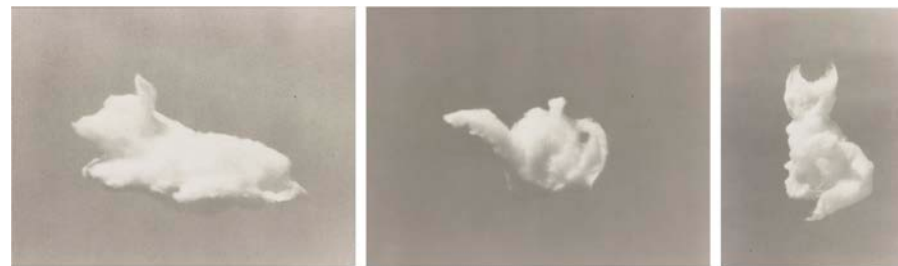
1897, året efter att Strindberg sett ett moln som liknande Oscar II i jakthatt och samma år som han en morgon finner sin badhandduk liggande på golvet i form av ett oxhuvud, gör fotografen Alfred Stieglitz sina första experiment med molnfotografier i Schweiz. Långt senare får dessa experiment en fortsättning i serien *Equivalents*. Den utlösande faktorn var att han blivit provocerad efter att ha läst en text av författaren Waldo Frank i en fotografisk tidskrift:

Waldo Frank—one of America's young literary lights, author of Our America, etc.—wrote that he believed the secret power in my photography was due to the power of hypnotism I had over my sitters, etc.

I was amazed when I read the statement. I wondered what he had to say about the street scenes—the trees, interiors—and other subjects, the photographs of which he had admired so much: or whether he felt they too were due to my powers of hypnotism.

---/ So I made up my mind I'd answer Mr. Frank /.../ I'd finally do something I had in mind for years. I'd make a series of cloud pictures. /.../ I wanted to photograph clouds to find out what I had learned in 40 years about photography. Through clouds to put down my philosophy of life—to show that my photographs were not due to subject matter—not to special trees, or faces, or interiors, to special privileges—clouds were there for everyone—no tax as yet on them—free.

Inledningsvis såg han dessa relativt abstrakta bilder som en slags motsvarighet till musik och kallade serien *Songs of the Sky*, men bestämde sig sen för att kalla serien *Equivalents* för att som han själv förklarade: "I have a vision of life and I try to find equivalents for it sometimes in the form of photographs" och vidare;"to hold a moment, how to record something so completely, that all who see [the picture of it] will relive an equivalent of what has been expressed."

Equivalents (Piglet; Teapot; Kitty Cloud), Vik Muniz 1993

Ur boken *Aila*, Rinko Kawauchi 2004

Molnstudie, Caspar David Friedrich 1798

Molnstudie med träd, John Constable 1821

Lux, Wolfgang Tillmans 2009

Factory Smoke, Edgar Degas 1877–79

Development of blobs in outwash on a bend, Richard Scorer, *Clouds of the World* 1972

2. Artificella moln

Den första dokumenterade observationen av en kondensationsstrimma från ett flygplan ägde rum i södra Tyrolen i de italienska alperna 1915. En man vid namn Etterich lade märke till “the condensation of a cumulus stripe from the exhaust gases of an aircraft”. Lite längre fram, hösten 1918, berättar Ward S. Wells, soldat i första världskriget:

Our attention was first drawn to the sky by the sudden appearance of several strange and startling clouds – long, graceful, looping ribbons of white. These were tapering to a point at one end and at the other where they dissolved into nothingness 60 degrees across the sky, were about as broad as the width of a finger held arm’s distance from the eye. On close observation we noticed some distance ahead of each cloud point the tiny speck of a chasse [sic] plane.... never before had I seen a plane writing in white upon the blue slate of sky.

En kondensationsstrimma uppstår genom kondensation eller frysning av avgaserna från flygmotorer. Förbränningen av kolväte i motorerna producerar koldioxid och vattenånga. Vattenånga kan efter att de varma avgaserna avkylts av den omgivande luften leda till att daggpunkten uppnås och molndroppar eller iskristaller uppstår. När iskristaller produceras kan molnet bestå i flera timmar.

I de fall kondensstrimmorna är bestående kan de bidra till ökad molnighet. Efter 11 september 2001 var all civil flygtrafik inställd i tre dagar i USA och man kunde då se en ökad skillnad mellan dag- och nattetemperatur i en studie som gjordes under perioden.

SMHI om kondensstrimmor:

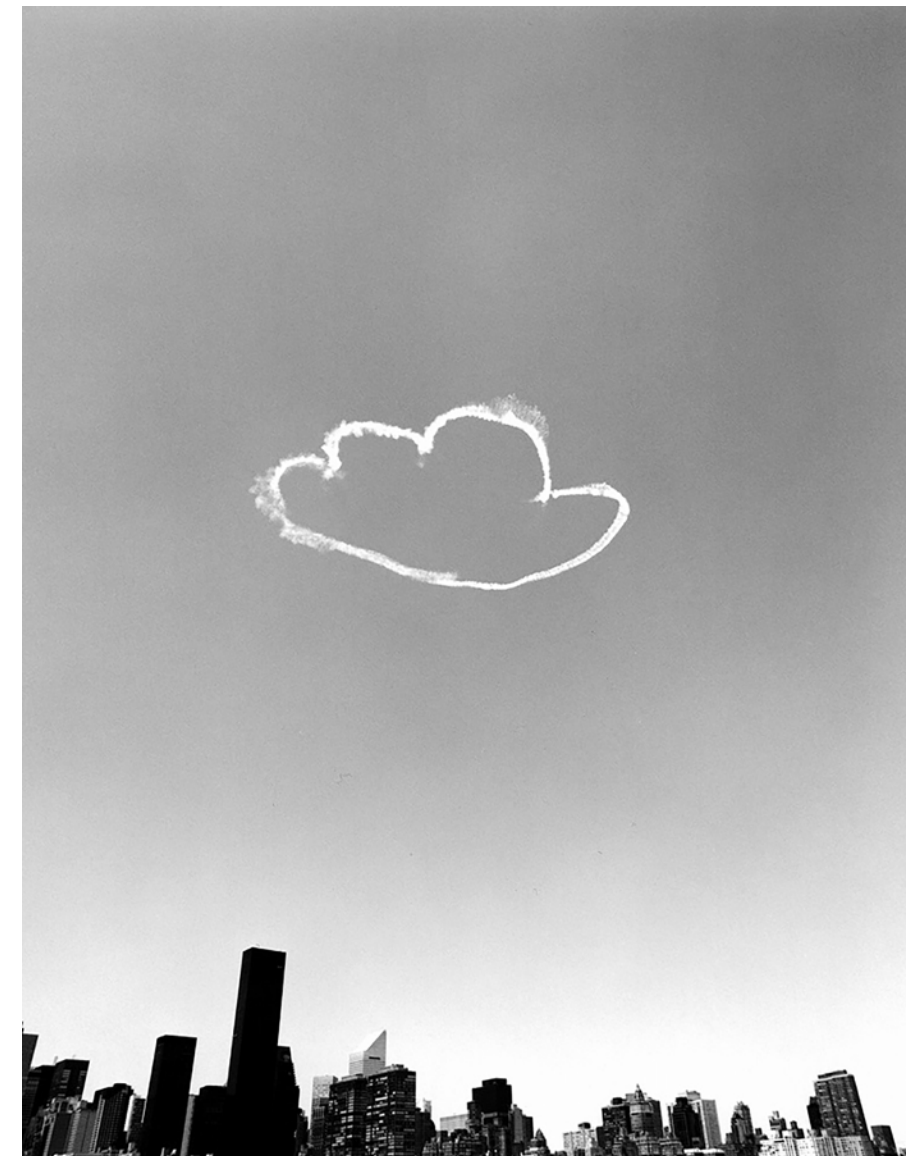
Om de ligger kvar räknas de som moln, och klassificeras då vanligtvis som fjädermoln – *Cirrus*. Beroende på utseendet kan de sedan delas in i olika arter. Om det är fina tunna strimmor kallas de lämpligen *Cirrus fibratus* och om de är täta kallas de *Cirrus spissatus*. Ibland kan det bildas tornliknande utväxter på kondensationsstrimmorna och en lämplig beteckning blir då *Cirrus castellanus* (eller möjligen *Cirrocumulus* i något fall). Enstaka gånger kan kondensations-

I have heard of wild geese leaving vapor trails high over the Canadian Rockies,

Guy Murchie, *Song of the Sky*, 1954

strimmorna flyta ut i ett så homogent lager att *Cirrostratus* kan vara en alternativ klassificering i stället för *Cirrus*.

Ibland ser man kondensstrimmorna beskrivna som en egen underart av moln oavsett hur länge de består och de kallas då *Cirrus aviaticus*.

Ur serien *Pictures of Clouds*, Vik Muniz 2001

Rails and Jet Trails, Roseville, California, Ansel Adams 1953

Pär Fredins första fotografi av korsande kondensstrimmor, april 2003

Seven trails in various stages of development, Richard Scorer, *Clouds of the World* 1972

Vapor Trails Get Many Excited

Vapor trails formed by condensation of aircraft engines in cold or freezing temperatures put Peninsula residents in a tizzy late yesterday afternoon.

Ordinarily white, the vapor trails were scarlet and gold from the setting sun.

Police departments from San Jose to South San Francisco were flooded with calls between 5:15 and 5:25 with reports ranging from "a burning plane" and "meteors" to "flying saucers." However, it was only a B-50 bomber flying at 35,000.

San Mateo Times, Jan 12, 1950

The Pharisees also with the Saducees came, and tempting desired him that he would show them a sign from heaven.

He answered and said unto them,

When it is evening, ye say,

It will be fair weather: for the sky is red.

And in the morning,

It will be foul weather to-day: for the sky is red and lowering.

Oh ye hypocrites, ye can discern the face of the sky;

but can ye not discern the signs of the times?

King James Bible

The Gospels According to St. Matthew, Chapter 16

This monkey's gone to heaven.

Monkey Gone to Heaven, The Pixies, 1989

3. The X marks the spot

Fortfarande på 50-talet var kondensstrimmor en relativt ovanlig syn i USA, kommersiell flygtrafik startade inte förrän 1958 och militära flygoperationer var begränsade till vissa områden. När de väl sågs uppfattades de av många som underliga. Följande stod att läsa i *Galveston Daily News* 28 oktober 1951:

Mystery Veils Vapor Wreath in Galveston's Sunny Skies

It wasn't a sky-written soft-drink ad and the weatherman couldn't offer an explanation either for the fat white streaks of vapor hanging motionless in Galveston skies around noon Saturday.

But it seems fairly certain that a six-engined B-36 left the heavy white trail in its wake as it circled over the city.

Neither municipal airport nor civil aeronautics authority official had a flight plan on the bomber. Both outfits however, believed that the jet-powered B-36 was on a training mission from Carswell Air Force Base in Fort Worth.

An Air Force spokesman at Carswell Base refused to comment on either the bomber or its "vapor trail" when contacted late Saturday by The News.

Mystery of the massive vapor streaks was their long steady persistence in breeze-stirred skies rather than their expulsion from the jet-powered plane. Airport officials commented that a vapor trail usually fades away swiftly, as in sky-writing.

They also said that planes may leave vapor trails when flying at high altitudes. But it was unlikely, they added, that the air would remain still enough to keep the vapor from fading swiftly.

Another odd thing – onlookers said the bomber engines rather than the jet exhausts were pushing out the vapor clouds.

The only thing certain about the vapor mystery seems to be that the B-36 was flying at altitudes between 10,000 and 25,000 feet when it circled Galveston.

Wilhelm Reich, den österikisk-amerikanske psykoanalytikern, sociologen, sexologen och från mitten av livet alltmer psykiskt störde amatörvetenskapsmannen, observerade också kondensstrimmornas olika karaktär. Reich hade utvecklat en teori om orgon, en slags sexuell energi som han menade var universell och allestädes närvarande och som kunde upptas och koncentreras i hans specialbyggda "orgonlådor". I dessa skulle man sitta instängd och få sina sexuella energier frigjorda, en populär aktivitet bland 40- och 50-talets alternativkulturella, framförallt manliga, elit. Den användes av bland andra Norman Mailer, J.D. Salinger, Jack Kerouac och William Burroughs – som sade sig ha fått en spontan orgasm instängd i sin hemmabyggda orgonlåda.

Wilhelm Reich utvecklades sina teorier ytterligare och lät tillverka en apparat kallad *cloudbuster* som, menade Reich, med hjälp av orgonenergi kunde kontrollera molnen och framkalla regn. Den visade sig även kunna bekämpa den negativa orgonenergi han så småningom upptäckte och kallade *DOR (Deadly Orgone)*. Wilhelm Reichs son Peter Reich berättar i sin självbiografiska barndomsskildring *A Book of Dreams*:

"I'm not afraid Daddy, I mean the Air Force is on our side, isn't it?" After Daddy began making reports to the Air Force about his work with EAs [Energy Alphas; Reichs benämning på UFO:n], Air Force jets came over Orgonon a lot more, sometimes real close sometimes far away. When they were high in the sky they left long white vapor trails. After a while Daddy said he thought the Air Force was helping him by telling him where the DOR in the atmosphere was, because where the DOR was bad, the jet vapor trails disintegrated quickly, and when there was good Orgone Energy, they stayed for a long time.

Vid slutet av 90-talet uppstod en konspirationsteori i USA där just den här skillnaden mellan olika typer av kondensationsstrimmor (som egentligen alltså hör samman med variationer i temperatur och luftfuktighet) kom att spela en central roll. Anhängare av teorin menar att de kondensstrimmor vissa jetplan lämnar efter sig i själva verket är giftiga kemikalier som i hemlighet släpps ut över befolkningen i stora delar av världen.

Orgonackumulator ("orgonlåda")

Wilhelm Reich med sin *cloudbuster*

11 september – ”djävulsansikte”

Pareidoli är ett psykologiskt fenomen där en person anser sig uppfatta ett föremål eller en företeelse utifrån vaga eller slumpartade stimuli. Ett vanligt förekommande exempel på pareidoli är att en person tyckes sig se ansikten i oregelbundna ytor, moln eller annat. Ordet kommer från grekiskans *para* (”vid sidan av”, ”istället för”) som i denna kontext avser något felaktigt och *eidolon* (”bild”, ”form”, ”skepnad”).

Apofeni är en tendens hos människan att se mönster eller samband i slumpmässig eller meningslös information.

Dessa giftiga varianter kallar man *chemtrails*; en sammanslagning av orden *chemical* och *contrail*. De menar att enbart de strimmor som blir kvar länge på himlen, expanderar och bildar cirrusmoln är chemtrails medan de som löses upp och försvinner strax efter att flygplanet passerat består av vanlig ofarlig kondens.

Det finns ingen enighet om vilket syftet med denna globala sammansvärjning skulle vara och det framförs olika åsikter varierande mellan kemisk hjärntvätt, befolkningsbe-gränsning, test av militära vapensystem eller väderkontroll i syfte att förhindra klimat-förändringar. Kemikalierna anses dessutom kunna ge upphov till allt från näsblod och gaser i magen till cancer och schizofreni.

1996 skrevs vid *Air University* som är en del av *United States Air Force* (USA:s flygvapen) en rapport kallad *Weather as a Force Multiplier: Owning the Weather in 2025*, som tagits fram efter ett militärt direktiv att undersöka möjligheterna för ett framtida system för strategisk vädermodifiering i syfte att bibehålla USA:s militära dominans. Dokumentet inleds med en *disclaimer* där det påpekas att texten innehåller fiktiva representationer av framtida situationer/scenarier. Samtidigt råder det ingen tvekan om att önskan att dominera militärt med alla tänkbara medel är allt annat än fiktiv. Att avsnitt som det nedanstående har potential att väcka den kallsvettiga blandning av hänryckning och paranoia som kännetecknar en konspirationsteoretiker är kanske inte överraskande:

Nanotechnology also offers possibilities for creating simulated weather. A cloud, or several clouds, of microscopic computer particles, all communicating with each other and with a larger control system could provide tremendous capability. Interconnected, atmospherically buoyant, and having navigation capability in three dimensions, such clouds could be designed to have a wide-range of properties. They might exclusively block optical sensors or could adjust to become impermeable to other surveillance methods. They could also provide an atmospheric electrical potential difference, which otherwise might not exist, to achieve precisely aimed and timed lightning strikes. Even if power levels achieved were insufficient to be an effective strike weapon, the potential for psychological operations in many situations could be fantastic.

Enligt dokumentet *Contrails Facts*, som sammanställdes av amerikanska flygvapnet 2005 för att försöka dämpa oron för chemtrails, ska myten om dem ha uppstått 1996 i direkt anslutning till rapporten om väderkontroll. Vid mina egna eftersökningar har jag dock inte lyckats etablera ett sådant orsakssamband.

En av berättelserna om mytens uppkomst handlar om två män som startar en konsultfirma för “*defensive biowar and disaster recovery consulting*” och försöker skaffa kunder genom att göra ett utskick på en maillista för diskussion av bioterrorism med rubriken

“*GENOCIDE ON A WHOLESALE LOT / LINES IN THE SKY ARE IDENTIFIED!! /SAMPLES ARE ANALYZED!!!*”. Mailet är kort och avslutas med följande klargörande:

EDB is a pesticide that apparently is being placed in the jet fuel and dispersed on a daily, almost non-stop basis in our skies. The lines filling our skies are not contrails. The lines are dispersed and may linger for hours, slowly filtering down to unsuspecting pests, and I guess we're the PESTS.

Den här historien om ursprunget är förstås i stort sett omöjligt att verifiera, men med-landet är daterat i september 1997 och samma år dyker det upp berättelser om fysiska sjukdomstillstånd som påstås framkallade av förgiftning från förbipasserande flygplan. Vittnesmålen har främst samlats in av journalisten William Thomas som kom att spela en nyckelroll i mytens spridning då han i början av 1999 intervjuades i Art Bells radioprogram *Coast to Coast AM*. Programmets specialområde är paranormala fenomen, utomjordingar och konspirationer och det hade vid slutet av 90-talet mellan 10 och 15 miljoner lyssnare.

Enligt en opinionsundersökning genomförd av *Department of Political Science* vid *University of Chicago* var det 2011 ungefär 7 procent av alla amerikaner som trodde på konspirationsteorin om chemtrails. Man bör då ta med i beräkningen att bara 18% hade hört talas om chemtrails tidigare. Ytterligare en intressant aspekt är att forskarna bakom undersökningen också hittade på en egen konspirationsteori: “*The U.S. government is mandating the switch to compact fluorescent light bulbs because such lights make people more obedient and easier to control.*” Det visade sig att 16% hade hört talas om detta tidigare och 13% av samtliga i undersökningen sa sig hålla med om påståendet.

Enligt en helt, så vitt jag kan bedöma, seriös opinionsundersökning gjord i Grekland 2013 var siffran för anhängare av konspirationsteorin om chemtrails där 33% av be-folkningen.

Wilhelm Reich har fått en oväntad renässans i samband med chemtrailmytens spridning då vissa har börjat bygga egna *cloudbusters* för att skydda sig, de kallas *chembusters* och sägs kunna skingra chemtrailmolnen. De ser något annorlunda ut än Reichs original men principen är densamma.

Chembuster till salu på e-bay för 5 000 \$ under rubriken *SUPER STRONG BLACK SUN ORGONE, ENERGY, ACCUMULATOR, CHEMBUSTER, TOWER BUSTER* lite längre ner i annonsen står det ”This device was created based on research conducted by Wilhelm Reich and Nikola Tesla”

Vädersolstavlan, Jacob Heinrich Elbfas 1636, efter ett original från 1500-talet.

Well, I dreamed I saw the silver
Space ships flying
In the yellow haze of the sun,
There were children crying
And colors flying
All around the chosen ones.
All in a dream, all in a dream
The loading had begun.
They were flying Mother Nature's
Silver seed to a new home in the sun.
Flying Mother Nature's
Silver seed to a new home.

After the Goldrush, Neil Young, 1970

4. Shifting baselines

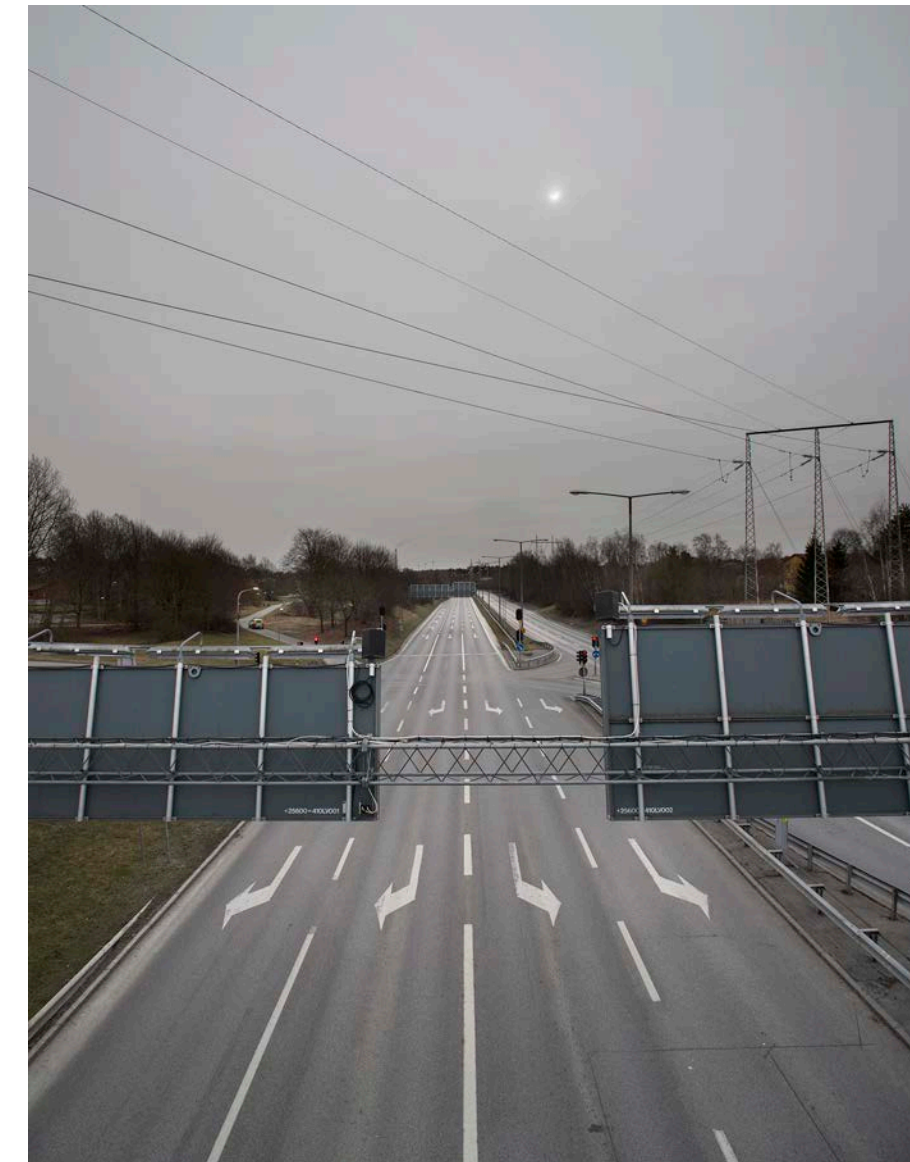
När Pär Fredin började fotografera kondensationsstrimmor var han omedveten om chemtrailmyten, och när han begränsade sig till korsande strimmor kände han inte till den speciella betydelse konspirationsteoretikerna fäste vid dessa. Pär Fredin såg istället kondensen bli till järtecken. Att det var vi människor som själva låg bakom dem var mindre viktigt – när isbjörnarna på Svalbard innehåller flamskyddsmedel måste vi väl slutligen ha blivit ett med naturen. På samma sätt blev det så småningom meningslöst att skilja kondensstrimmor från andra moln eller himlafenomen och i serien *Help us stay alive* förekommer också mer traditionella järtecken; halo, solförmörkelse, venuspassage.

Begreppet *shifting baselines* syftar på hur man kan förledas att mäta en uppkommen situation utifrån en referenspunkt (*baseline*) som förskjutits och befinner sig i ett nytt läge. Exempelvis om man bedömer ett fiskbestånd utifrån antalet för 50 år sen och inte i jämförelse med hur många som fanns innan människans utfiskning påbörjats. I vidare bemärkelse används begreppet för att beskriva hur vi vänjer oss vid och accepterar en försämrad situation om den förändras tillräckligt långsamt. I den bemärkelsen används begreppet om klimatförändringarna. Motivationen att avskaffa ett ohållbart system är svag eftersom den negativa förändringen inte är tillräckligt märkbar. Om de dominerande förutsägelsena om framtiden stämmer tyder alla *realistiska* bedömningar på att det redan är för sent, och i en värld där undergången blivit en tidsfråga blir observationen av dåliga omen till en sorgesång snarare än en förhoppning om att lyckas undvika det onda.

Som namn på en serie fotografier är *Shifting Baselines* också en visuell beskrivning, linjer skiftar, löses upp och töjs ut som sega runor; chiffer för de fortfarande hoppfulla.

Ur serien *Shifting Baselines*, Pär Fredin 2015

Pär Fredin 2015. Följande uppslag visar en detalj ur bilden.

APPENDIX:

Två utdrag ur ett avsnitt av radioprogrammet **Coast to Coast AM** som sändes 1999-03-17 med Art Bell - Linda Moulton Howe & William Thomas.

I.

Art Bell: How in the world did you get involved in the contrail story?

Linda Moulton Howe (på telefon): Well, it was at the end of February when I was in Sedona, Arizona to speak at a conference there and several of us went outside to go to lunch, but we were stopped cold of what was in the sky. A large silver airplane at very high altitude was making a perfect and very large white X in a very blue sky. It stretched from the western horizon all the way up through and past the zenith. It was a huge X. And then we realized that there was other large Xs in the sky and within a couple of hours it was completely overcast with clouds, and this was Sedona, Arizona a desert community. A couple of days later in Phoenix i saw similar large Xs in a blue sky that became overcast.

AB: Mhm

LMH: I got home the first week of March and was interviewed zby KCMO Radio in Kansas City, Missouri where I learned the Mike Murphy Show had devoted its entire program on March 4th to callers describing odd contrail patterns that they had seen in Kansas Missouri and the surrounding states.

AB: Mike Murphy is a great guy and a good friend.

LMH: Yea! And he's very intrigued by this too, and after my interview I received several dozens faxes and phone calls from KCMO listeners including this one from a Kansas City, Missouri resident who watched seven contrails forming at 8 AM on March 4th:

Anonym Kansasbo (på telefon till LMH i en tidigare inspelad intervju): ...in fact I even called.. Murphy's producer to tell him and I said: "Look outside! Look at this!" and I'm not no nut or nothing but this is too weird! But it was one going from.. it must be from north to the south and it was very large, it took almostthe entire.. uh.. what word I'm looking for is it.. the entire.. radius of the sky. I mean it went as far as the eye could see almostto the north and was going south, and it looked like it had just been.. laid or however you would word that, and it just happened. And then it started to [?] a little from the inside going out, so in other words it was getting wider from east to west, of course, and it started getting wider and wider, and then the next, probably two or three minutes later; it might have not even been that long; probably a minute later I saw one in the north sky probably up.. oh.. if you were doing it on a clock.. probably up to, say three o'clock, and it was going from west to east.

LMH: And how many planes did you see making this?

Anon: I didn't see.. a total of these lines because I'm driving of course and just kind of watching it. It looked to me like there were about seven lines happening, at once, to me.

LMH: Mhm

Anon: There was.. well, lets talk about yesterday. And again they did that; and another one went in a more - I'm trying to get my directions straight - from.. I was heading north, so it

would have been from a more westerly direction going southeast, almost at an angle, it wasn't a direct cross and it wasn't like an X, it was more of a.. I guess you could say.. it didn't seem like it was a real pattern, except that the lines always ended up crossing each other, and there was about seven of them..

LMH: Okay

Anon: There was one night - and I wish to God I would have written the date down..

LMH: [interrupts]..well, let me ask you again about the seven lines, could you actually see aerial crafts making these seven lines?

Anon: On one. On one I could see it. It looked to me like they were pretty high up and it just looked like something big.. but I mean it's quite a ways away so I don't think without monoculars or a telescope or something you could really get, you know, a clear picture of it.

LMH: Okay

Anon: But I mean I couldn't tell color or anything like that; I never pulled off the road, I was driving, you know what I mean, I was just.. you know I don't get into this stuff, you know.. haha.. too much I mean I'm kind of a family guy, I just do my thing, but this just blew my mind... it.. it..

LMH: Well. Something's happening!

Anon: Something weird! I don't know what it is, but something's going on! /---

II.

William Thomas: ---/ of course you're also looking for the characteristic X which I now am... just about certain, is used as a marker for satellites to check out the exact position and time of these sprays for weather-modification, testing and verification. So if you see the characteristic X you know you do not have a normal flight operation, commercial aircraft would be breaking quite a few regulations if they crossed each other paths like that.

Art Bell: You know, I was going to ask you - Why an X? - and you just answered that elegantly, you said because satellites are observing they're marking the location with a giant damned X! That's it, right?

WT: That's it! There's a lot of clouds up there so what's the cloud and what's the experiment? Well, the X marks the spot.

AB: Oh man..

Bilden är hämtad från en hemsida från 1999 tillhörande en anhängare av chemtrailsteorin. Bildtexten lyder: 'X' marks the spot!

